

ALİ KUŞÇU

Semerkant'ta dünyaya gelen [Ali Kuşçu](#)'nun babası Türkistan ve Maverâünnehir emîri Uluğ Beyin doğancıbaşısı Muhammed'dir.

1403 yılında Özbekistan'ın Semerkant şehrinde dünyaya geldi. İlk eğitimini Semerkant'ta alan Ali Kuşçu sonrasında Bursalı Kadızade Rumî'den ve Uluğ Beyin kendisinden matematik ve astronomi derslerini aldı.

Kirman'da öğrenimini tamamlayan Ali Kuşçu, 1421 yılında Uluğ Beyin kurduğu rasathaneye müdür oldu ve onun Zîc (yıldızların yerlerini ve hareketlerini gösteren cetvel) isimli eserine yardım etti. Uluğ Bey tarafından gönderilmiş olduğu Çin gezisinde, dönüş yolunda Dünya'nın yüzölçümü ile ekvatoru hesapladığı elimizde olan bilgiler arasındadır.

Uluğ bey, oğlu Abdülatif'in ihaneti yüzünden 1450 yılında öldürülünce Kuşçu, Semerkant medreselerindeki derslerine son verdi ve Hacca gitmek üzere Tebriz'e geldi.

Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan, Kuşçu'ya çok itibar etti ve onu Tebriz'de alıkoydu. Uzun Hasan, Osmanlılarla barış konuşmalarını yürütmek üzere elçi olarak Ali Kuşçu'yu İkinci Mehmet'e (Fatih) yolladı. Ünlü bilgine hayran olan İkinci Mehmet, kendisinden İstanbul'da kalmasını rica etti.

Kuşçu, bu daveti elçilik görevini bitirdikten sonra gerçekleştirebileceğini bildirdi ve Tebriz'e geri döndü. Bir süre sonra ise bütün ailesini alarak İstanbul'a geri geldi. İkinci Mehmet'in emriyle Kuşçu, Osmanlı-Akkoyunlu sınırında büyük bir törenle karşılandı ve Ali Kuşçu Ayasofya medresesine müderris oldu. 1474 yılında ise hayatını kaybetti.